

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények nyomdák soronként 30 fillér.

Gyaokri hirdetőik és a velünk összekötöttesben levő hird. irodák arangedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat s kladóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Kontár-munkások.

Köztudomásu, hogy Magyarországon ma legrendezetlenebbek az ipari viszonyok. A kisiparos ügyével az 1884. évi elavult ipartörvényen kívül jóformán semmitéle kormányhatósági rendelet nem foglalkozik. Sérlemeket minden ipari kongresszuson halomszámra összegyűjtve tárgyalják, de alig tudnak annyit elérni, hogy szavukat legalább meghallgassák.

Enek okát abban a nagy hibában találjuk, hogy iparosaink nagy része nincs ipartestületbe belevonva s így, mint temetkezési társulatnak, szava sullyal nem bír s hozott megállapodásait nem tudja érvényre juttatni. Már pedig fejlődni csak akkor lehet az iparos-osztálynak, ha ügyeit önmaga intézi. Az ipari kérdés csaknem egész vonalon rendezetlen. Rendezetlen a vásártűgy, de rendezetlen az ipari jogositványok ügye, amennyiben az ipari törvény erre vonatkozó rendelkezései csak arra alkalmasak, hogy szaporodják a kontár-munkások száma, ami közgazdasági állapotaink egy nagy akadálya, mert ez a sokszor felpanaszolt kérdés a mi iparunkra és közvetve a nemzet sokféle és fontos érdekeire káros hatásu.

A kontár-munkás vagy azáltal áll elő, hogy a tanoncnak, midőn a mesterségéhez fog, nincs meg a kellő iskolai képzettsége, vagy hogy a tanonc több mesternél próbál, sehol se tanul rendet és fegyelmet; vagy pedig azáltal lesz, hogy megtanul csinosan dolgozni bár, de önnálló üzlethez anyagi ereje nem lévén, jó munkáját kontár munkálkodásra áldozza s így beleszokik a rendtelenségbe, dolgozik pillanatnyi szükségleteinek a kielégítéséért, vagy hova-tovább mind olcsóbban és mind rosszabbul. Így csinál akár az előbbi, akár az utóbbi kategóriába tartozó kontár munkás az önálló jó iparosnak beteges állapotra vezető konkurenciát. És ezt nemcsak azáltal csinálja, hogy elszedi előle az olcsó jánoskodással a munkát, hanem azáltal is, hogy olcsó kínálkodásával a gyári termelők malmára hajtja a vizet és elősegíti így a nagyobb, kisebb és legkisebb mesterek közt való tátongó különbséget. Még ezenfelül kontárrá való fejlődésével mind megbízhatatlannabbá teszi a magyar ipart.

Ezt minden eszközzel meg kell akadályozni és ezen eszközöket az államnak kell előteremteni.

Van már ugyan törvényünk az egészségtelen verseny ellen, de ez sokkal enyhébb, mint annak lenni kel-

lene, vagy a kor igényeinek megfelelően.

A kontár tehát tovább tűzheti romboló munkáját és az okosan és helyes üzleti számításal dolgozó iparost kiszorítja két könyökkel és a szükség esetén dolgozik barom módjára, vagy munkát vállal nagy halommal. Így természetesen a gyors és minden szakértelem nélkül vállalt munka az igényeket ki nem elégitheti. És gyakran ilyen kontár munkát kap a fogyasztóközönség a gyári termelőtől is, mert ez is kontár-munkásokkal dolgoztat.

A magyar ipar termékei közül így lesz évről-évre nagyobb a kontárrendszer termelése. Mi egyéb következik ebből, mint az, hogy a fogyasztó közönségnek mind nagyobb lesz a csalódása a magyar ipar iránt. És a fogyasztóközönségnek ez a csalódása a becsületesen folytatott iparra is rányomja a megbizhatatlanság látszatát. Ez a látszat persze csak látszat, de mégis ebből itél a fogyasztó és a kontárkodás intézménye így válik a magyar ipar jóságának, erejének, szakképzettsége teljességének hangos tagadásává.

Igen, a műhely fegyelméből, rendszeretéből a szabatosság utjáról leterít munkás átka a műhely becsületének. A kontár-munkás a maga cigányos szükségletére berendezett szállásán a züllésnek folytonos lejtőjén halad, akár a kényszerűség, akár a szakképzettség hiánya juttatta oda. Hát nagyon is fájdalmas bizonyosság, hogy a kontár-munka további fenntartása az iparosoknak egy egész nagy társadalmát rontja meg. Már pedig a magyar iparos-osztály megbizhatóságának erősségének, egészséges állapotának fenntartása sokkal nagyobb érdek, mint ama megbizhatóság, erősség, egészségi állapot megrontó átkának a szabadonhagyása.

A kontár-munka az államhoz való tartózkodóság viszonyát lazítja. A kontár-munkás elteveszti szeméi elől a hazához való ragaszkodás szükségét, az ő magasabb emberi hivatását. Akár barom módjára, akár bozzáértés nélkül dolgozik, mindkét esetben ő csak lelketlen gép módjára cselekszik. Vagy oda-adja erejét kiszípolozásra, vagy pedig szédeleg munkálkodásával, hogy egyik pillanatról a másikra fenntartassa magát. Rend, fegyelem, okosabb üzleti érdek, szaktudásból eredő műveltség hiányzanak nála, miért is helyes érzékkel nem tudja megítélni a körülötte élő társadalmat, hanem inkább gyűlöli azt. Magasabb eszmekörbe

nem tud felemelkedni, mert gyűlölségének ólomlábai is visszatartják az emelkedéstől.

A kontár-iparos munkájával a társadalom összes rétegeire beteges, káros hatást gyakorol, miért is együttes erővel, karöltve kell oda hatni, hogy a kontárkodás az iparban a helyett, hogy mindjobban elharapódnék, egyre csappanjon és e rákfene kiirtassék és a magyar ipar — ami felette kívánatos — tiszta, erős és egészséges lesz.

Az inaskepzés s a munkabérek.

— Irta Víz Ferencz —

Folytatás.

Ha már tanoncokról s munkásokról volt szó, emlékezzünk meg a munkabéreknek készpénzben való kifizetéséről is. Az iparos-képzéssel ez bizonyára kapcsolatba hozható. Az 1884. évi XVII. cikke 118. §-a kimondja, hogy a gyáros a munkásnak a bérét hetenként készpénzben köteles kifizetni; továbbá, hogy árukat, szeszes italokat munkásainak nem hitelezhet; míg a lakással, tűzifával, földhasznélvezettel, élelmezéssel, orvosi segéllyel járó összegek, ha abba a munkás beleegyezik, a bérből levonhatók. A szerszámokat s az ezekhez szükséges anyagot általában a munkás a sajátjából tartozik megszerezni.

A munkaadó külön megállapodást nem köthet még akkor sem, ha ebbe a munkás bele is egyeznek. Kimondja a 119. §, hogy a gyártulajdonos által még törvény útján sem érvényesíthetők olyanok, a mikre a törvény 120. §. szerint, kötelező erejű intézkedés nincs, legfő ebb, ha a munkaadó s munkás közt olyan szerződés áll fenn, mely szerint a munkaadó levonhatja az élelmezési költségeket; rendes élelmezés alatt azonban nem érhető az, ha a munkás előre meg nem állapított árákért a szatocsnál vagy kereskedőnél bevásárlást teljesít. Ez azért van, nehogy a munkás helyzete kihasználtsák, vagyis az a cél, hogy a levonások kétséget kizáró módon, a munkás sorsának a javítására irányuljanak.

Angliában, mint a gyáripár hazájában a munkabéreknek készpénzben való kifizetését már az 1881. ében létrejött „truck-törvény” rendeli el, mely intézkedés némi módosítással még ma is érvényes. E szerint a munkabérnek a fizetése csakis folyópénzben állapítandó meg s ennek az ellenkezője semmire, a munkás pedig a bérnek azt az egész vagy rész-összegét hajtathatja be, amelyet a munkaadó nem készpénzben fizetett ki neki.

Mint mindenben, úgy itt is azonban vannak kivételek. Ilyenek: ha a munkás gyógykezelésben részesül, vagy gyógyszerke-

kel, nyers anyagokkal, takarmánnyal lesz ellátva; ha lakóházát vagy ennek egyik részét bérbeadja, elfogyasztott étellemmel látja el s eziránt szerződés köttetik stb., a munkások béréből levonások eszközölhetők anélkül azonban, hogy azok a tényleges értékeket meghaladnák. A szerződésnek írásbelinek, s a munkás által alá írva kell lennie. Ugyancsak ez az eset vonatkozik arra is, ha a munkás oly célból kap előleget, hogy a segélyző, vagy takarékpénztárnál esedékes díjait kiegyenlíthesse, magát gyógyíttathassa, gyermekeit nevelthesse. Az 1887. évi „truck-törvény“ kimondja azt is, hogy ha a munkás bérének az érvényesítése céljából pert indít, a munkaadó ellenigényeket nem támaszthat a kiszolgáltattott árukért; valamint a munkaadó nem tehet kikötést a munkabérnek egészen vagy részben való elköltésének a helyére nézve; a levonásokról is pontos számadást kell készíteni évenként s a munkások által kiküldött számvizsgálónak az bemutatandó. Nagy hasonlatosság itt a magyar s az angol törvény közt.

1896. a „truck-törvény“ kimondja, hogy a munkással nem köthető olyan szerződés, amely szerint a munkásnak fizetendő s szerződésszerű összegből pénzbírság fejében vagy más címen levonás eszközölhető volna, kivéve, ha a szerződés feltételei ki vannak állítva a munkaadóhoz; ha a szerződésben ki van téve a pénzbírság címe; ha a pénzbírság a munkaadó kárát vagy veszteségét okorná; ha a pénzbírság a körülményekhez mérten van kiszabva s így igazságos. Olyan szerződés azonban, mely levonást engedélyez a rossz munka vagy anyag elrontása miatt, nem köthető, kivéve, ha a szerződés állandóan ki van függesztve; hogy ha a károkért a levonás igazságos és a körülményekhez van kimérve, mely esetekben a levonások írásban is indokolandók.

Továbbá: nem köthet szerződést olya-

nokért, amelyekről a munkaadónak kell gondoskodnia a végzett munka céljaira, kivéve, ha a szerződés feltételei állandóan ki vannak függesztve s ha a levonandó összeg nem haladja meg a munkaadó tényleges vagy becslés által meghatározott kiadásait. Az ilyen kivételes szerződések az érdekelt munkásoknak kiszolgáltattandók. Italmérésekben, más üzlethelyiségekben a munkabér nem fizethető ki, hacsak a helyiség birtokosa vagy munkaadója jó hiszeműleg saját munkásainak fizeti azt ki s aki a törvényt meg zegi, kihágást követ el. Ha valamely személy a munkaadóért munkabért fizet ki, a munkaadó tekintetik vétkenek. Mindezekből az következik, hogy Angliában a munkásvédelem nagyobb, mint nálunk.

Még egyről emlékezzünk meg. Ez a munkásügyi irada, melyben egy vagy több tisztviselő (social secretary) a munkások jóléti intézményeinek az ügyeivel, a nyilvántartás és a statisztika dolgival foglalkozik. A jóléti intézmények a következők: lakás és ellátás, fogyasztási telepek, egészségügyi berendezés, tanítás, képzés és társasélet, biztosítás, betegségi és agkori ellátás.

Vannak válsálatok, amelyek az alkalmazottaknak lakást bocsátanak rendelkezésre vagy lakóház építését az arra hivatott alaplól kölcsönös nyújtásával teszik lehetővé. Az élelmiszerekről gondoskodhatik a vállalat úgy, hogy nagy étkező termeket bocsájt rendelkezésre, ahol az elhozott ételeket kényelmesen fogyasztathatják el; fenntart fűrdőt is, mely olcsó pénzen használható; a szükségletek kielégítésére fogyasztási telepek vannak, kórházak állítanak föl, míg a szellemi nitónak az emelése végett gondoskodva van licéális képzésről, szakoktatásról s a szociális fölvilágosításról; a szellemi szükségleteket könyvtár elégíti ki; az önképző egyesületek a szabad oktatás ügyével foglalkoznak; van gyári tanácsadó iroda,

mely utba igazít, fölvilágosít; vannak a társasélet számára kaszinók; a takarékoság fejlesztésére takarékbetéteket tartanak nyilván; be'egység és rokkantság esetén, valamint a munkások övegyei s árváinak a segélyezésére a cég tulajdonosai alapokat létesítenek.

Nagy szerepük van a szövetkezeteknek, melyekre nézve az egyesült Angol királyság szolgáltatott tanulságos példákat, ahol 1909-ben a szövetkezeteknek volt 2,597,236 tagja s a forgalmuk pedig 132 millió fontot tett ki. Angliában a szövetkezetek négy osztályba soroztatnak: ipari, mezőgazdasági; bank, hitel s biztosító; építő szövetkezetek. Az ipari szövetkezetek fogyasztó (association of consumers) és munkás termelő szövetkezetekre (association of workers) oszlanak. A fogyasztó szövetkezetek ismét detail (detail distributive societies), en gros, bevásárló szövetkezetekre (Wholesale, en gros Societies) oszlik s háziipari szövetkezetekre. A mezőgazdaságban, tekintettel arra, hogy Angliában nincs kisbirtokososztály, tehát a szövetkezeteknek bizonyos telepítő birtok politikai akciójára van szükség, van: vásárló és áruaitó, termelő, földbérlet, parcellázó s kereskedő szövetkezet. Mily egyszerű szövetkezetek ezek!

Vége.

A lévai tanítóképző hangversenye.

Sokkal könnyebb volna Aranka hugommal végig álmodni az egészet, mint arról referátát írni. Még fülemben szoug Rózsavölgyi bájos muzsikája; az ifjuság erőteljes kvartettjének csilingelő akkordjai még itt kopogtatnak a szívemen, amelybe a tavaszi ébredés kellemes érzése is beocsatást kér, még bebunytt szemekkel látom a bájos gyermekleányok, sorduló hajdonok kipirult s örökké mosolygó rózsás arcát s szinte érzem az ifjuság meleg havét keresztül áradni az én, az ifjuság aranyerdejéből kifelé baliagó, ekábut lelkemen, amikor

ennek az egyetlen embernek, aki hozzá mindig igaz és őszinte volt. Hiszen kihez is fordulhatott volna máshoz, mint ő hozzá. Nem ismerte-e az már gyermekkorától fogva szívének minden titkát, minden vágyát? miért ne tudná meg hát ezt is?

— Mielőtt elmondanám, hogy miért hivatam, egy őszinte kérdésem van magához, Aladár. Számithatók-e önben még mindig a régi jóbarátira, a kedves játszótársra?

Maklárly mély bensőséggel vonta ajkához az asszony keskeny, fehér kezét.

— Ha nem volnék még mindig a régi, vajjon itt volnék-e mostan, Ilmus?

Mikor az asszony kedves leánykori becéző nevét hallotta említeni, mintha egy kis melegség ömlött volna el szomorú arcán. A kedves s bohó emlékek egész serege elevenedett fel lelkében e pillanatban. Egy vidám kacagó szöszeke leány állt előtte, amint a nagy hársak alatt, a fehér tornácos ház virággal teli udvarán édes, bohó leányálmait szövö valakiről; egy mesebeli hercegről, aki majd bizonyosan érte fog jönni nemsokára. Hogy heragudott ekkor Maklárlyra, amiért nem segített neki a jövőt olyan rózsásnak festeni, mint ő akarta. Akkor nem kutatta, hogy miért sóhajtott fel ilyenkor szomorúan Aladár. Mikor pedig a mesebeli herceg valóban eljött, talán nem ismerte már.

T A R C A.

Kersék Jánosnak.

— A „Hegedűs Énekek“-hez. —

János öcsém, igazgyöngy a lelked,
Bárhol vetted, bárhogy is nevelted.
Úgy látom én, magyar vizen jártál,
S fenekére egészen leszálltál.

János öcsém, vadgalamb a lelked,
Bárhol vetted, bárhogy is nevelted.
Úgy szeret az; úgy tud turbékolni,
Mint édes méz ahogy szokott folyni.

János öcsém, virág a te lelked,
Ha rónán, ha hegytetőn nevelted.
Szép színe van, jó illata érzik;
De gyógyít is, szegény szív ha vérzik.

János öcsém, hős, vitéz a lelked;
Bátornak és erősnek nevelted.
Szereti a szabadságos népet;
Úzi, veri, ha bántja a német.

János öcsém, gyümölcsös a lelked,
A szép fikat te magad nevelted.
A gyümölcsöd nyári, őszi, téli,
De mindenki „fain“-nak itéli.

János öcsém, hát még mi a lelked?
Megmutatja két derék nevelted.
Megmutatja árága, jó Etelkéd,
Hogy ápolatd a hűségnek kertjét.

János öcsém, vedd a parolámat.
Öröm érjen, kerüljön a bánat.
Tiszta marad, lelkemet ha lútot,
Mellyel ölel váltig hű barátod:

Cóth István.

A z i g a z i.

Irta: Farkasné, Siposs Erzsi.

Mikor Maklárly Aladár két év után ismét szemben áll rokonával, Gerő Tibornéval, alig tudta meglepetését eltitkolni, olyan megváltozottnak találta. Mintha nem is ő lett volna az a mosolygó arcú, bájos leány, aki esküvője napján ragyogó arccal nyújtotta kezét bucsuzóul.

Maklárly ekkor azt hitte, hogy az a mosoly, az a ragyogás egy egész életen át ott fog lakni a kedves fehér arcon. Ha reá gondolt — ami pedig sokkal gyakrabban történt, mind azt bárki is sejtette volna — mindig azt a boldog, rózsás arcot látta maga előtt. Két év óta azonban, mióta elváltak, csak ma kapott hírt tőle először; ma, mikor pár percre magához kérette. És most, amint itt állott előtte, elég volt egy tekintetet vetni a bánatos könnytől ázott arcra, hogy megtudja, miszerint valami nagy, valami igen szomorú dolgot akarnak vele közölni. S keze önkénytelenül ököbe szorult, mintha szeretett volna valakit mindezekért kérdőre vonni. Mikor azonban az asszony kezét nyújva ránézett nagy barna szemével, egyszerre lecsillapult.

— Hivatott, Ilma; parancsoljon velem.
Az asszony egy pillanatra összerendezte. Mintha csak most ébredt volna tudatára, hogy mit akar tenni. Elmondani mindent

ajtómon már kopogtat a szedő-gyerek s kérésiratot kér.

Bocsánatot kérek, ha tollam a sablon-szerű fehérmezőn sablonszerű fekete sorokat szánt s készséggel elismerem, hogy Aranka hugom is szebben kiszinezte a nagy-néni előtt a mulatságot, de azt hiszem, a sietség menti az író sürkességét. Hiszen ezzel is Aranka hugomat utánzom, ki multkor főzött levesének kozmás izét a sietségnek róta fel.

Ott voltunk sokan egy csomóban a nézőtérrel azzal a szilárd feletvással, hogy a tanítóképző-intézet estélyei mindig kellemes meglepetésül szolgáltak a lévai közönségnek. A mostani, amint ma divatos mondás, egyszerűen mesés volt. Valami megkapó, csodálatos vonzó ereje van a műsornak akkor, amikor egy sereg ifjú-leányka tágra nyílt szemekkel s talán a fiórentin cipke alatt kissé melegebben dobogó szívvel várja a függöny feigördülését. Megvallom, ez a fiatalok lelkesedése átragadt reám is és határtalan bizalommal előlegeztem meglepedésemet a tanítóképző-intézet tapári karának és az ifjuságnak. De a végén is elmondhatom, boldog az ifjuság, amelyet ilyen jeles pedagógusok formálnak népevelőké, de rójuk is el kell ismernem, hogy mesterük készségét minden alkotásukon híven visszautkózzák.

A műsor minden egyes száma kiemelkedő pont, mintha sok sok műsorból lettek volna a legzebb, leghálásabb darabok kiválogatva.

Az első számot Rózsavölgyinek a régi Nemzeti Színház megújítására írt *Örömhangozó* című megnyitója képezte. Az öreg Rózsavölgyi bajos muzsikáját csak a magyar szív tudja igazán élvezni. Csupa dallam, sarkantyú-pengés, hadizaj, mely főséges himnuszban végződik. Nagy tehetőséget s nagy gyakorlatot kíván az előadótól. És *Duschek* Ernő zenetanár csodát művelt a gyerekeivel, mert egyetlen lelki-erő dirigálta a darabot. Leheletszerű pianó és hatalmas, kettős bőgő által erősített törtéi a legkisebb harmónkedded hangjegyjig precízen összevágta. Hallottam, hogy sokan tanulták, de adások érte nekik és mesterüknek is dicséret, jól megtanulták. Künnöknek klasszifikáltak.

Szép és nemes feladatot végzett az ifjusági enekkar, amikor dr. Horvath Ákos-

nak a *Szellőhöz* című kvartettjét adta elő. Ez a darab csupa érzés. Melankólikus színeze az szinte elringatja az embert. Minden akkordja a legfinomabban kidolgozott volt s így nagy hatást keltett, amelyet fokozott ezután a régi kuruc nótáknak *Backer* nevelő remek szép tárogató-kiséretével kombinált előadása. Ez igazán kedves meglepetésül szolgált a magyar fülnek és magyar szívnek. Halál is volt érte a publikum.

Közismert *Kleisner* Pál képző-intézeti nevelő bravúros zongorajátéka, ezáltal azonban felülmulta önmagát. Tschaikovsky remek *Románódt* és *Chopin* örökzép *Fantaisie* — *Inpromtu*jét játszotta. Sőtúni nem akaró taps jutalmazta a szerénykedő előadót s kénytelen volt műsorát egy szép magyar ábránddal megtoldani, mely az ő interpretációján keresztül hallgatva páratlan élvezetet nyújtott még a nem zeneértő közönségnek is.

Ezt egy ügyes kis vigjáték a „Nem jut eszébe” követte, mely ártatlan öü éleceivel sokszor igen nagy derűtséget keltett. Ugy mozogtak ezek a fiatalok a deszkákon, hogy egy csöppet sem látszott rajtuk a lánpaláz. A két nő szerepet a lévai leánykert két bajos virága *Jaross Margit* és *Freeska* Aranka játszották. *Jaross Margit* az anya szerepet vállalta s bámulatra méltó önmegtágadással, annyira éléthűen, hogy az előttünk állott tisztas, időse polgáraszony személyében fel sem ismertük az ő örökké mosolygó, kedves, üde, ifjú arcát. De meg is tapsoltuk érte. *Freeska* Aranka mint *Zsófia* is ugyanaz a szép, pajzán leányka volt, amilyenek a szerző képzelte s nem osoda, ha a fiatalok kórusban dicsérte az ő szépséget és kedvességét. Azt mondta egyik aggyegény szomszédom, hogy szeretne *Csendes Karoly* tanító lenni. Mondom neki, hiába vered össze a tenyeredet, mert ezt a szerepet ugye tudtad volna ugy előadni az életben, mint *Szabó György* növendék a színpadon, aki lett a *Zsófia*, természetesen csak a színpadon. S így hát még lehet reménye az én legénybarátomnak, kinek elengedem ezuttal a jelzőt, amiért nemsokára adót fog fizetni. Hát *Ragacs Adám* is pompás alakítás volt s *Flórián* Traján növendék is megérdemelte érte a tapsot. Legelőször kellett volna említenem a *Misi* szerepében exszcelláló *Skoff* Gyulát, de hát szándékosan hagytam utoljára, mert még

— Hát ad valamit a világra, Irma?

— Nem. De én nem is ezt a világot értem itt, amelyben két év alatt olyan idegenül éreztem magam. Hanem azt a másikat, amelyben ezelőtt étem. Nem akarom, hogy azok, akik olyan boldogan láttak eljönni, most szánakozzanak rajtam. Azt fogom mondani neki, hogy mivel mást szeretek, nem tartom jellememmel összeférhetőnek, hogy az ő nevét viseljem.

— Irma, mit akar tenni?

— Semmit, csak megkérni önt, hogy legyen a segítségemre. Igaz, hogy ebben a botrányban az ön nevét az enyémmel együtt fogják emlegetni, de remélem, nem fog visszautasítani.

Maklár hirtelen felkelt s halványan, a felindulástól remegve tekintett az asszonyra. S amit e pillanatban ez az önfelédtként elárult, megremegettette az asszonyt is. Egy pillanattal így álltak egymással szemben. Majd a férfi mélyen felsóhajta, elfordította fejét.

Az asszony pedig csak nézte tégra nyílt szemekkel, lélekzetét visszafojtva s egyszerre mindent megmagyarázó viláosság támadt lelkében. Hogy ezt már régen észre nem vette? Bohó gyermeklelke annyira telve volt hiú álmokkal, hogy nem látta meg maga mellett az igazait, aki tüt, aki szenvedett érte.

Istenem, de hát miért nem szólt? Mikor az a másik eljött érte; miért engedte

most is kacagok, ha rá gondolok. Egész papiros figurának képzelem magamat, amelyen ő kénye-kedve szerint rángathatja a nevető idegek billentyűit. Egyike volt a legsikerültebb alakoknak. De valamennyien kaptak is érte annyi tapsot, hogy csak úgy zugott a terem.

A szép műsort az ifjusági banda fejezte be *Linka* egy szép magyaros indulójával, melynek precíz előadása ismét a karmester tamburbotját dicséri.

Ami ezután következett, az már csakugyan álomnak is szép. *Cigány* húzza a tap alá valót. Ilány szív dobban meg egyszerre, mikor a bálterem sima parkettjén hamarosan táncra perdülnek a párok. Az ifjuság rózsás derűje aranyozza meg a fehér falakat s a muzsikába belevegylt egy még szebb, még kedvesebb muzsika, mintegy félszáz ifjú-leányunk ezüst csengetyű szavához hasonló kacagása.

Jaj, ha én most azokat a szép gondolatokat mint papírra tudnám vetni, amelyek annyi szép leány-szívben keltek a láthatatlanul szanaszét röpködtek, akkor csak volna sok szímben ragyogó ez a referálás. De hát mondtam is én, a most a felelősség terhe alatt is görnyedező, hűséges régi jó főmunkatársamnak, hogy szürkét fog az én penzám, de mikor ő még azt erősítette, hogy az övé meg feketét. Így hát rajtam szaradt a referálás nehéz sulya.

K. J.

A társadalom és a büntetések.

Az államhatalomnak kettős iránya a működése. Ez a két irány egymást áthatja és csak akkor lehet eredményes, ha ez az irány párhuzamosan halad, de azért egy célra törekvő. Az államhatalomnak, mint ilyennek, meg kell teremteni azokat az eszközöket, amelyek fenállását alapozzák meg, fejlődésre képessé teszik, de ugyanakkor az állampolgárok önszességének érdekében is gondoskodni kell. Ezek az eszközök és érdekek legjelentősebben azon intézkedéseknél nyilatkoznak meg, melyek az állam büntető hatalmának mikénti gyakorlatánál jutnak kifejezésre.

Az állam büntető hatalma azonban nemcsak tételes törvények megalkotásával

elvinni? Hiszen neki tudnia kellett, hogy szereti, ha nem is mondta soha. Egy férfi mindig megérzi, ha egy nő igazán szereti. Lám, milyen gyáva is csak a férfi! Ha becsületében vagy férfias önértetében megsérti valaki, milyen könnyen, milyen bátran áll a halállal szemközt. Hanem azért az asszonyért, aki szereti, nem tud áldozatot hozni s engedi, hogy egy másik férfi bitorolja még akkor is, ha tudja, hogy az a szegény asszony annak a másáknak minden ölelése, minden csókja után is megsíratja . . . is őt.

Milyen igaz, milyen bensőségteljes volt az az érzés, mely e pillanatban odavezette az asszonyt *Maklár*hoz. Mint gyermekkorában szokta, gyengéden megsimogatta fényes, fekete haját s halk, behizelgő hangon kérde:

— Aladár, ugy-e azért nem haragszik reám?

Mikor a férfi az öröm egy félreismertetlen mozdulatával feltekintett reá, Irma látta, hogy könnyezett.

Mielőtt azonban válaszolhatott volna, csendesen kinyílt az ajtó s váratlanul belépett *Gerő* Tibor.

A megszokott hizelgő mosoly e pillanatban mintha ajkára fagyott volna, amiről azokat ott benn meglátta együtt, megmagyarázó, bizalmas közelség-

Egy pillanattal kinos s egymásra mind a három

Mosolyogva bucsuzott tőle, de mintha várt volna valamire, talán egy szóra, egy tekintetre, mely marasztalta volna. Hanem azt az egy szót kiejteni akkor egyikük sem tudta.

— Légy boldog — szólt *Maklár* halak s megfogadta, hogy kerülni fogja a vele való találkozást. S most, mikor az asszony itt állott előtte s halk, szomorú hangon beszélni kezdett, egy pillanatra mintha valami jóleső elégtételt érzett volna lelkében. Szerette volna megmondani neki:

— Hát még sem tudtál ellenni nélkülem! Hát mégis csak hivatással!

Az asszony talán sejtette a férfi érzelmét, mert arca egyszerre lángbaborult. Majd izgatottságát leküzdve, halak beszélni kezdett:

— Ne feljen *Aladár*, nem leszek hozszadalmas. Nem azért hívatam, hogy itt a részletekkel untassam. Nem vádolók senkit; a bűnös én vagyok. Az uram olyan hozszám, mint volt, csak én változtam meg. Most már tudom, hogy nem őt szerettem, hanem benne a bohó gyermekálmok megvalósulását. A mesebeli herceget, aki ékes, de üres szavaival, hizelgéseivel pár rövid napra boldoggá tudott tenni. És hogy a sok ígérethől olyan keveset teljesített, még csak haragudni sem tudok reá, csak közönyös előttem egész a végtelenségig. És én nem tudok itt maradni; elmegyek, de a világnak nem szabad tudni: miért?

merül ki, hanem a büntető tudomány új irányait sajátítja ki, amely új irányok a társadalom működésére is számítva, a társadalom segítségét veszik igénybe s a társadalom közreműködésével akarnak céljaiknak megfelelni. A természettudományi világnézet a társadalmi tudományok kutatási rendszere, a cselekmény lélektani és patológiai indokainak a felderítése mind-mind büntetőjogi vizsgálódások körébe vannak vonva, hogy ily módon a büntetés egyénisége felismerhetővé váljék és a társadalmi védekezés elvei megállapíthatók legyenek.

Nem filantropia vagy emberbaráti szeretet a frazeologikus alakja ennek a védekezésnek, hanem együttműködés, részvétel az államhatalom által alkalmazott és kiszabott büntetés hathatós végrehajtásánál, mert az új büntető irány nem a megtorlás, hanem a javítás.

A társadalom tevékenységi köre részben mint praeventív intézkedés jelentkezik, részben a valóságban, mint büntetési eszköz szerepel. Az első körbe tartozik mind az az emberbaráti érzületből felállított intézmény (lelenczáz, gyermekmenhely, ingyen kenyér, ingyen tej stb.) amely társulás vagy egyesülés által jön létre és ily módon fejt ki tevékenységet. A másik kör a patronage szerepében, a pártfogói intézmény felállításában és a fiatalok felügyelő hatóságainak szervezetében talál működési tért. Igaz ugyan, hogy ez utóbbi működés egyelőre csak a társadalmi védekezést kitért vagy a züllesztés útján levő fiatalok (12—18 év) érdekében történik, mert egyelőre csak a társadalmi védekezést kezdte meg. Azt sem régen, két éve csak, hogy ez a törvényes intézkedés fennáll. Két éve csak, amelynek működéséről számolni lehet. De azok az évi jelentések, amelyek a fiatalok felügyelő hatóságainak előterjesztéséből megállapíthatók, már is a letagadhatatlan jelenségei annak, hogy a társadalom megtalálta a védekezésnek azt a körét, gyakorolhatja azokat az eszközöket, amelyek az államhatalom és a társadalom érdekében annyira szükségesek voltak.

Mert akad-e ember, aki be ne látná, hogy állampolitikai és szociológiai vonatkozásában mennyire fontos megmenteni a züllesztés útján levő erkölcsi romlás veszélyének kitért fiatalokat a társadalom,

az emberiség számára? Akad-e ember, aki meg nem értené, minő fontossággal bír az, hogy a bünt megelőzve, a bünye esőnek segítséget nyújtva a visszatéréshez, józav, becsületes, dolgozó embereket nevelni azokból, kik segítség nélkül erkölcsi erő hiján elzüllesztének és züllesztésükben szaporítanak a társadalom, az emberiség ellenségeit?

A társadalomnak védekezni kell a büntetése ellen. A védekezés módja és eszköze azonban nem a ridg visszatérés, az erkölcsi érzék szikráját is kiölő elrettentés a büntetés sulya által, hanem a segítő kézre való támaszkodás, a szeretet nemessége, amely által igaz utra tér az eltévelyedett. Ebben a működésben részt kell venni mindenkinek. Nemcsak egyéni hajlamosságától függ ez, hanem azon s nagy általános igazságon alapszik, hogy minden embernek kötelességei vannak a nagy társadalommal szemben.

Különfélék.

— **Barsvármegye főispánja Léván.** Kelt Gyula, cs. és kir. kamaránál, Barsvármegye főispánja ma reggel 8 óra 43 perckor érkezik a lévai vasútdomásra, hol a városi képviselőtestület és a polgárság élén *Bódogh* Lajos polgármester fogja fogadni. Az ebebe kivonuló küldöttség reggel 8 órakor gyülekezik a városházán s onnan kocsikra a vasúti állomáshoz indul. Léva városi képviselőtestületére hivatkozva, de különösen arra való tekintettel, hogy Barsvármegye főispánja velünk, Léva város közönségével hivatalosan is megismerkedni óhajt, a fogadattas bizonyára nem csupán a köteles udvariasságra fog szorítkozni s Léva város közönsége a fejébe nyújtott baráti jobbot a legszívezebb isten hozottal fogja megadni. Ebből az alkalomból, mint már jeleztük, Léva város képviselőtestülete délelőtt 11 órakor rendkívüli díszközgyűlést tart, amelyet déli 1 órakor az Oroszián szálló színházteremében társasbéd fog követni. A közgyűlés után a főispán a tisztelgő küldöttségeket fogja fogadni. Kívánjuk, hogy kellemesen érezze magát közöttünk s róunk szerzett tapasztalatait mindenkor kedves emlékei közé sorozza.

lőkte a könyökével, majd előre sietett és folyton visszatekintgetve nézett az arcába. Aztán megállt. Várt az asszonyra. Valamit morgott, de nem kapott választ, — és sietve eliramlott.

Még néhány utas szállingózott a váróteremben. Az asszony átsietett a termen és kiérve az utcára, összébb húzta gallérját és ment előre. Az elhaló zajt csend váltja föl. Csak itt-ott záródnak csapódva a kapuk. Egy-egy kocsit ballag hazafelé a bakon bóbiskoló kocsissal.

Az asszony megáll. Valamit kivesz a zsebéből. Megsókolja. Aztán zsebkendőjébe temeti arcát egy pillanatra . . . és megy tovább az éjszakába. Egy téren vezet át az utja. A havas utak mentén a padok hidegen csillogtak az előbukkanó hold fényében. A bokrok fehéren meresztgették águkat. Az asszony elhaladt mellettük és gondolatsíval tépelődött.

— Istenem! — sóhajtott, — ha itt töltönnék az éjszakát egy padon . . . ugy sem vár otthon senki . . .

Vastag köd borította be a szemhatárt és fátyolába burkolta a házakat. Az asszony a téren áthaladva, meglassította lépteit, majd megállott egy kapu előtt. Csengett. Nemsokára kinyílt a kapu s egy álmos asszony állt ott, kezében lámpással, mely gyéren világította meg a szegényes bejáratot. Nesztelenül surrant be és sietett fel a lépcsőn. A konyhába lépve, megállt. Nem

— **Uj vonat.** Folyó évi május hó 1-től egy új személyvonat fog közlekedni Parkányánától Léváig, mely P.-Nánáról d. u. 1 óra 8 perckor indul és Lévára 3 óra 28 perckor érkezik. Ezen új vonat csatlakozást nyer Parkányánán a Budapestről jövő személyvonathoz és a Wiener gyorsvonathoz.

— **Gyászír.** Összinte részvételt közzük a szomorú hirt, hogy garamveszelei *Kazy* László földbirtokos, Barsvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, *Kazy* János volt főispánunk fivére, e hó 9-én reggel Nemesorosziban 64 éves korában meghalt. Báró *Kazy* József földművelésügyi államtitkár testvéröccsét gyászolja a boldogultban, akinek halála igen szűk körben keltett nagy részvétet.

— **A lévai iparos olvasókör** ma egy hete a tagok eienk érdeke öde me lett tartotta évi rendes közgyűlést. Elnöklő *Czibulka* Rezső kegyeletes szavakkal paréntálta el az elhunyt tagokat s mély meghatótsággal emlékezett meg *Nyitrai* Ferenc volt lévai földbirtokosnak a kör keletkezése óta tagjának elhunytáról, ki nemeslelkű alapítványában a kör részére 2000 korona hagyományt tett házvételeire. Elrendelte a közgyűlés, hogy az alapítványról alapítólevel szerkesztessék s a jötekonylekű alapító ezen kegyeletes ténye örök emlékezés okáért jegyzőkönyvben megörökíttessék s a boldogult gyermekeihez köszönő levél intézessék. Ez alkalommal a múlt évi zárszámadásokat állapították meg s miután a tisztikar és választmány megbízatása is lejárt, nyomban megejtették a tisztújítást a következő eredménnyel. Elnök lett *Frasch* József. Alelnök *Ördög* Lajos. Penztárnok *Andrejkovics* Lajos. Jegyző *Eder* Kálmán. Könyvtárnok *Bakos* Lajos. Gondnok *Salay* Vilmos. Számvizsgáló bizottság tagjai: *Dr. Tóth* Sándor elnök, *Fábián* Zoltán, *Torma* Lajos. Választmányi tagok: *Guba* János, *Agárdy* Sándor, *Presztolánszky* Béla, *Czibulka* Rezső, *Takács* Mihály, *Csákányi* Sándor, *Bay* Ignac, *Nyiredy* Gyula, *Kohn* Manó, *Kovacsik* Samu, *Vörösmarty* Miklós, *Szece* Sándor, *Schmidt* József, *Csernak* Izidor, *Korpás* István és *Hegedűs* Béla. Az új elnök elfoglatván az elnöki székert, székfoglalójában kijelentette, hogy főteköre leendő az iparosok tömörítése s érdekeik apólása, amit a közgyűlés heyes öleg vett

mert benyitni a szobába: félt, hogy valami történik. Áltágra nyitott szemekkel, lecsüngő karokkal sokáig.

Végül rászánta magát. Felvette a még égő lámpást és belépett. Majd ürelmetlenül vetközni kezdett, ruháit halomra dobálva.

Nyulánk termetű asszony volt. Arca érdekesen sápadt, szenvedő vonásu . . . Most hirtelen hajába kap, kibontja s az vastag kigyózással omlik alá termetén.

— Így szeretett látni; — sutogja — a hajamba temette az arcát, ha esténként együtt voltunk. Hajamban minden szála mintha róla beszélné. Mintha örvöngő szerelmes szavait hallanám . . . Mint mikor itt ültünk, kezem a kezében s hajtengerem elborította arcát . . . Istenem! hogy sirt ilyenkor öntudatlan mámorában . . . Érzem, mintha karjai ölelnének vadul szerelmesen . . . Utolsó szavait hallom egyre: „Ne hagyj egyedül . . . Jer velem, jer . . .”

A szobában hűvös árnyak gomolyognak. A megvetett ágy hivatogóan kínálja magát a lámpa fényénél. A rózsaszínű paplan hanyagul odavetve csüng le az ágy széléről s bizarr elentétet képez a hófehér párnákkal. Cigarette-füst érzik a levegőben. Az asszony imbolygó járása közben meglöki az asztalt, melyen két félig töltött pohár csengve-bongva tüdök egymáshoz. Ugy hallja, hogy zúg-búg körülötte minden,

szony szedte össze magát. Büszkén kiegyenesedett, aztán hidegen, felvillanó tekintettel fordult az urához:

— Amint látom, meg van lepetve, hogy Maklányt itt találja. Tudja meg, hogy én hivattam, mert meg akartam neki mondani, hogy szeretem és hogy felesége akarok lenni . . .

Egyedül.

A perronon álltak. Még két perc — és indul a vonat. A férfi az asszony kezét csókolta; az asszony nézte bánatosan. Nagycsizmás parasztemberek szálltak be. Egy asszony a vagon ajtajából beszélgetett egy suhanccal. Nyilván a fia volt. Uj vonat érkezik a kiáltják: „Beszállani!”

A férfi és az asszony szorosabban simulnak egymáshoz. Majd felriadnak a kálauz sürgetésére: „Beszállani, beszállani!” — A férfi felsiet a másodikosztályu kocsit lépcsőjén s a becsapódó ajtó mögül nézi az asszonyt. Ez pedig áll, míg a vonat el nem indul.

S a vonat lomha teste már messze száguld, üvöltve a vastag éjszakában, mikor az asszony végre magához tér. Felcsapja prémgallérját, hosszú ruháját idomaihoz csavarja, hogy ne söpörje az esti légtől és ködtől csajkos utcát, — és vontatott, bágyadt léptekkel megy.

Utazók jöttek, mentek. Egy férfi meg-

ndomaaul. Végül elfogadták a folyó évi költségvetést, mire a gyűlés véget ért.

— **Szintársulatunk.** Szabó Ferencz a nyitrai szintársulat igazgatója, mint benünket értesít, előadásait Léván szombaton, április hó 19.-én kezdi meg. A társulat most teljesen ujjonnan van szervezve s az előadó művészek között több országos hírű művész és művész nő nevével találkozunk és így bizonyára meg lesz elégedve a lévai közönség az előadások művészi értékével. A társulat repertoírja is igen változatos; he fogja mutatni a magyar és külföldi színházak legújabb műsorát és pedig úgy a könnyebb fajta operettek és vígjátékok, mint a komoly drámák a legjelesebb írők műveivel lesznek majd képviselve. A társulat titkára hétfőn kezdi meg a bérletek gyűjtését. Közönségünk bizonyára méltányolni fogja a társulat nemes ambícióját s anyagilag is lehetővé fogja tenni, hogy a színházi szezonra Léván se legyen panasz.

— **A három eredménye.** A lévai járásban a három korosztályból sorozásra felhívott összesen: 794 állításköteles. Ezekből megjelent: 662, — alkalmasnak találtatott: 134, — visszahelyeztetett: 386, fegyverképtelennek bizonyult: 124, — meghalt, más helyen nyert illetőséget és a sorozásról távolmaradt: 132.

— **Korai hervadás.** Öszinte részvétellel közöljük a leverő hírt, hogy dr. Mocsy Abának Zoltán nevű kedves kis fia folyó hó 8.-án hosszas szenvedés után, két éves korában egy boldogabb hazába költözött; oda, ahol nem fáj semmi, csak idelelni a mely gyászba borult szülők szíve, akik nagyon siratják elhunyt kis fiukat. A nagy fájdalomtól sujtott szülők nyugodjanak meg a Mindenható akaratában és fájdalomukat enyhítse némileg az igaz részvét, amely kis fiuk halálakor igen széles körben nyilvánult.

— **Miniszteri ajándék.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint értesülünk — a József Főherceg Bars megyei Tanítók Házát Revai Nagy Lexikonának első hat kötetével ajándékozta meg. A többi köteteket pedig megjelenésük után fogja megkapni az internátus minden szeptember havában mindaddig, míg a mű teljes befejezést nyer.

— **Felvétel katonai iskolákba.** A soproni honvédtőréiskola első évfolyamán az 1913—14. iskolaévben ötven növendék

nagy zibongással, melybe néha belevegyül a vonat egy-egy éles füttye. A padló az asszony lépteitől ropog, pattog. Lenge ruhája felkavarja a földön elszórt cigarettahamut. Most odalép ágyához. A párnán egy fej nyoma s egy kis gyűrődés látszik. Leül ágya szélére s arcait kezeibe temetve, gondolataival követi a vonat futását . . .

. . . Most megáll a vonát . . . Támolyogva száll ki a férfi. A fülke melegtől áthevítve, kábultan siet a frissen esett hóval borított uton . . . Egyszerre felrántja a testét védő meleg bundát, kibontja az éjszaka metsző, hideg szelének . . . Süvítő szél sugára töri meg a felséges csendet. A fák megrögzülnek, leszórvá a havat a férfi födétlen fejére . . . Most felszisszenve, melléhez kap: mintha valami szurást érezne. Beburkolózik . . . Késő . . . A szél sivit, jajgat rémesen . . .

Az asszony valami hirtelen támadt zajtól felriad:

— Istenem! kettépattant a tükör . . . Meghal valaki . . . Teremtőm, ne hagyj ott . . .

Szürke homály üli meg a szobát . . . az asszony sokogva borul párnáira.

Király Gizella.

vesznek fel és pedig huszat teljesen díjmentesen, huszonegyet alapítványi helyekre és kilencet részben földijás, részben fizetéses helyre. — A budapesti Ludovika akadémián öt államköltséges, harminc alapítványi és huszonegy részben földijás, részben fizetéses hely kerül betöltésre. Folyó évi módvályokat május hó 15.-ig kell benyújtani, katonák és államhivatalnokok az előjáróságai után, mások a katonai kerületi parancsnokságok révén.

— **Megszűntek a személyi pótlékok.** A közoktatásügyi miniszter utasította a tanfelügyelőseket, hogy többé személyi pótlék utalványozása végett ne terjeszsenek fel tarikat, mert az új fizetés-rendezeárről szóló törvény ezeket a 200 koronás személyi pótlékokat nem ismeri.

— **Haláleset.** Duben Sándor lamacsi róm. kath. lelkész, adminisztrátor életének 35 évében hosszas szenvedés után elhunyt. Benne Csépany Elemér kir. járásbíró neje unokabátyját gyászolja. Az elhunyt lelkész csak most helyezték volna át Felsőszőlőre, a kinevezése az Esztergom című lapban is megjelent, de már csak halálos ágyán találta a boldogulást.

— **Pályázati értesítés.** A vármegye közönsége által a honvéd főreáliskolánál és a Ludovika Akadémiánál együttvéve létesített alapítványi hely — mely az 1912/13. tanévre betölthető nem volt — az 1897. XXIII. t. c. értelmében szervezett honvéd főreáliskola I-ső évfolyamában az 1913/14. tanév kezdetén betöltendő lesz. Ezen alapítványi helyre csakis oly ifjak pályázhatnak, kik Barsvármegye területén bírnak községi illetőséggel, kik folyó évi szeptember hó 1.-én 14-ik életévüket már elérték, de 16. ik életévüket még tul nem haladták s akik a m. kir. honvédelmi miniszter ur által a folyó évi március hóban 29920/1913. szám alatt kibocsátott „Pályázati hirdetés”-ben előírt összes feltételeknek megfelelni képesek. Ezen „Pályázati hirdetés” az alapsáni hivatalnál, — a járási főszolgabírnáknál és a rendezett tanácsú városok polgármestereinél a hivatalos órák alatt megtekinthető. — Az alapítványi helyet elnyerni óhajtok tartoznak kellően felszerelt pályázati kérvényüket az alapsánhoz 1913. évi május hó 5.-ig bezárólag benyújtani. Az ezen határidőn tul érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

— **A házfalak bepiszkítása.** Egy csunya és rossz szokás eiten emelünk szót. Ugyanis, ha a városban kifestenek vagy csinosan bemeszelnek egy házat, a következő éjszakán, de igen gyakran nappal is, rendetlen gyerekek és szücsök befirkálják és bepiszkolják a falakat. Az a meggyőződésünk, hogy ettől a rossz szokástól úgy vehetjük el a kedvét a firkálás kedvelőinek, ha a rendőrség kinyomozza és szigorúan megbünteti a tetteseket.

— **Dyn-Dyn estélye** címen Patayné Farkas Gizai a különböző lapokban megjelent elbeszéléseit, magán jeleneteit, paras jeleneteit, szindarabjait egy kötetbe össze gyűjtve kiadni szándékozik, melyre előfizetést hirdet. Patayné neve sokkal ismertebb, semhogy külön ajánlásra szorulna. Gyönged női lélek finom megfigyelései ezek; alakjai apró nippek, a legutolsó vonásig a leg gondosabb megfigyeléssel kidolgozva. Bizonyára kedves meglepetés lesz az irodalom barátainak az irónő könyve, melynek előfizetési ára 2 K 50 f. Az előfizetések a lévai Hermes-nyomdába küldendők. Bolti ára drágább lesz. Rézútrókról is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe az irónő eme legújabb, kiváló munkáját.

— **Kamatteher vallomások benyújtása.** A törvényhozás rendelkezése folytán az új adótörvények életbe lépése bizonytalan időre elhalasztatván, a pénzügyminiszter rendelkezéssel intézkedett, hogy a föld- és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamattelhekre vonatkozó vallomások folyó évi április hó 1—31.-ike közötti időben adandók be a községi jegyzői hivatalnál. Ezen körülményre ezután is felhívjuk az érdekelt adófizető közönség figyelmét.

— **A jegyzőknek nem szabad parcellázni.** A belügyminiszter rendeletet

intézett a vármegyei törvényhatóságokhoz, amely rendeletben megtiltja, illetve minden esetben külön engedély tárgyává teszi azt, hogy a községi jegyzők magánfelek érdekében végezhetnek-e parcellázási műveleteket. A belügyminisztert ezen rendelet kibocsátásában az a szempont vezérelte, hogy nem egy esetben a parcellázások úgy a községi gazdaközönség, mint a vevőfél érdekei szempontjából károsaknak bizonyultak.

— **Miniszteri elismerés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter — mint értesülünk — Sebő János garamölki róm. kath. tanítónak a Magyar Gazdaszövetség által kitűzött célok és törekvések érdekében kifejtett szociális tevékenységéért elismerését fejezte ki.

— **A diákok és az egyházi körmenetek.** A középiskolai tanítás menetére sok helyen zavarról hatott az, hogy a kath. tanárok testületileg vettek részt a Szent Márk napi és az ugynevezett keresztjáró körmenetekben. Ezen a nehézségen segített most a püspöki kar azzal, hogy a legutóbbi tanácskozáson kimondotta, hogy a középiskolák ifjúsága ezeket a napokon csak mielő kevése hallgatni, utána az elrendelt imádságokat és a Mindenszentek litániáját mondják el és ennek befejeztével megkezdik a tanítást.

— **A tavaszi rovarirtás.** A tavaszi rovarirtás érdekében kibocsátott körredeklettel egyidőben felhívást intézett a földművelésügyi miniszter a gazdasági tudósítókhoz, hogy hassanak közre a védőmunka elvégzésében. Felhívja a miniszterium a tudósítók, hogy a gazdaközönségnek adandó felvilágosítás tekintetében támogassák a hatósági közegeket s az irtási rendelkezés végrehajtását kísérjék figyelemmel. Amennyiben a káros rovarok valamelyikének tömeges felleptét s azoknak nagyobb kártételét észlelnék, avagy az irtás körül mulasztás tapasztaltnak, erről a ministerium sürgős jelentést kér a tudósítóktól.

— **Milyen lesz a nyár?** A nyár az időzők szerint száraz és forró lesz közönségesen erős éjjeli lehűléssel, bár nem annyira a magas fokú hőséggel fog kitűnni, hanem tartós, huzamos, középfokú forrósága által a szabadban, árnyékos helyen 24—27 R. fok meleg június 1.-től szeptember közepéig körülbelül 32-azer lesz, 28-30-31 R. fok hőség legalább is ötször, de valószínűleg ennél többször is lesz. Az idei nyár hasonlítani fog 1889., 1895. és az 1905. évek nyaraihoz. Április hónap második felében az idő körülbelül így alakulhat ki: 14—23.-ig zivatarokra hajló idő; 23.-án és az ezt megelőző napokon vihar törhet ki; 24—28.-ig borulásra hajló, hűvösebb idő várható.

— **Véres verekedés.** Hétfőn, f. hó 7.-én délután Holop András csatai, *Brisztovszky Géza* anda-pusztai és *Piroska András* garamkissalói legények a sorozás végeztével az egyik kocsmában többet üntven fel a garatra, az utóán heves szóváltásba elegyedtek, melynek az lett a vége, hogy zsebkésseikkel megszurkálták egymást. A rendőrség a bűködő hadkötelesek ellen a bűnvádi eljárást megindította.

— **Triesti általános biztosító társulat** (Assicurazioni Generali) Budapest, V., Dorottys-utca 10. és 12. A „Közgazdaság” rovatában közöljük a Triesti általános biztosító társulat (Assicurazioni Generali), a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb adatait. Teljes mérleggel a társulat mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál. Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, ügy- és betörés elleni biztosításokat. Konvettit továbbá: jégbiztosításokat a Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., baleset- és szavatossági biztosításokat az Eiső o. általános baleset ellen biztosító társaság, valamint kezességi és óvadékbiztosításokat elutalajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításokat és versenylovak, teliverek és egyéb értékebb tenyésztékek biztosítását a „Minerva” általános biztosító részvénytársaság számára. A lévai főügynökség *Frommer Mór*, főügynök *Medveczky Sándor*.

— Kolbászok körüli visszaélések megállítására utasította a földművelésügyi miniszter a fennhatósága alá tartozó vegykieérleti állomásokat, hogy az ellenőrzési szemlék alkalmával a kolbászféléket is kísérik figyelemmel. Vegyenek mintákat és vegyelemezzék azokat. Amennyiben ezen árukat hamisítottak vagy az egészségre károsaknak találják, emeljenek panaszt az illetékes hatóságnál.

Rövid hírek. Működnek az olasz vállalkozók. Rendkívül ritka jelenség, hogy a Vezuv, az Etna és a Stromboli most egyszerre háborognak. Eddig, ha közülük valamelyik működni kezdett, a másik kettő mindig csendes volt. — **Tözsde Pozsonyban.** Pozsonyban mozgalom indult meg egy áru — és értéktözsde felállítása érdekében. A tervet a pozsonyi kereskedelmi és pénzügytézeti körök rokonszenvenvel károlták fel. — **A pápa nagybeteg.** Újabb hírek szerint a pápa állapota nagyon komolyra, sőt válságosra fordult. — **Havazás.** Az időjárás e hó 10-én nálunk is hűvös lett, s a déri a korai gyümölcsfákban tetemes kárt okozott. Az ország egyes vidékein erős havazás is volt a múlt napokban. — **Kárpótlás.** A külügyi bonyadalom következtében fegyveres szölgálatra rendelt tartalékosok és póttartalékosok családjainak segélyezését, kárpótlását körülbelül két hét múlva kezdik meg.

APRÓSAGOK.

Rovatvezető: **Zuhany.**

A tengerész. A most folyó sorozásról való az alábbi józsi eset. — Orvos ur, kérem alásnan, — szől egy nyurga legény eső hangon, — én tengerész szeretnék lenni. — Talán tud olaszul, horvátul, németül? — Kérni az orvos. — Nem tudok. — Gépész? — Nem. Hanem az édes apám kompos a Garamon s már gyermekkorom óta segíték átvinni a vízen a kompot.

Mulatságos hír. Két ember találkozik az utcán. Már régóta nem látták egymást s így vége-hossza nincs a kérdésközlésnek: — Hogy vagy stb. — Jól. — Az üzlet megy-e? — Megy, megy. — Mivel ütöd agyon az idődet? — Akad mindig valami... — Igaz ni! Hát a feleséged mit csinál? — Nevetni fogsz, öregem! A feleségem már egy éve meghalt.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali).

Március hó 26-án a társaság 81-ik rendes közgyűlése tartott meg. Besso Marco elnök jelent, hogy a társaság vezérigazgatója terralibá Richetti Ödön súlyos egészségi tekintetéből és határozott orvosi rendeltetése miatt, melyet az intézet javára nagy szeretettel és felelősen sikerekkéltől be, lemondott. Az igazgatóság és igazgatótanács, bár nagy sajnálattal, kénytelen volt az érdemű vezérigazgatónak lemondását a jelzett körülményekkel igazolt visszavonhatatlan elhatározásánál fogva tudomásul venni. De azon kívánságtól vezéreltetve, hogy Richetti ur értékes közreműködése és gazdag tapasztalatai a társaságnak továbbra is megtartásának, az igazgatóság és igazgatótanács indítványozza Richetti urnak, az igazgatóság tagjává való megválasztását. A közgyűlés Richetti ur lemondását a társaság körül szertett hervadhatatlan érdemeinek hálás elismerése és mély köszönete kifejezése mellett tudomásul vette és őt közfelkiáltással az igazgatóságba beválasztotta. A közgyűlés elé terjesztett 1912. évi mérlegek előtűnk fekvő jelentéséből látjuk, hogy az 1912. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 1,267,209,909 korona és 28 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 55,525,392 korona és 20 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 23,703,976 korona 65 fillérrel 375,547,656 korona 67 fillérre emelkedett. Az életbiztosítottak osztalék-alapja 7,141,183 korona 12 fillért tesz ki. A tűzbiztosítási ágban, beleértve a tükörűveg biztosítást, a díjbevétel 18,926,541,149 korona biztosítási összeg után 32,462,892 korona 58 fillér volt, miből 11,326,023 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordítottat, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 21,136,869 korona 21 fillérre rugott és ez összegből 15,302,274 korona 59 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesre való díjkötelezettségek összege 155,680,256 korona 27 fillér. A betérésbiztosítási

ágban a díjbevétel 1,636,426 korona 93 fillérre rugott, miből levonván a viszontbiztosításra a tiszta díjbevétel 916,019 korona 81 fillért tett ki. A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitett 6,048,766 koronát, mely a viszontbiztosítások levonása után 2,793,257 korona 34 fillérre rugott. Kárkért a társaság 1912-ben 49,019,662 korona 23 fillér és alapítási óta 1,112,818,121 korona 56 fillért fizetett ki. E kárterítési összegből hazánkra 222,758,821 korona 22 fillér esik. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 17,264,558 korona 20 fillérre rognak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereség tartalékok, mely 7,360,599 korona 28 fillért tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely az ideai átalakulással együtt 7,924,932 korona 13 fillérre rug, továbbá telemtelendő 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 2,219,026 korona 79 fillért tesz ki. Részvényenként 720 arany frank osztalék alapul kifizetésre. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átalakulások folytán 416,840,622 korona 40 fillérről 434,367,388 korona 47 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 104,161,605 korona 92 fillér. 2. Életbiztosítási követényekre adott kölcsönök 45,159,621 korona 06 fillér. 3. Értékpapírok 242,001,442 korona 88 fillér. 4. Követelések államoknál és tartományoknál 40,422,113 korona 73 fillér. 5. Tárcá váltók 626,815 korona 16 fillér. 6. Készpénz és az intézet követeléseit a hitelezők követeléseinek levonásával 1,995,889 korona 72 fillér. Összesen 434,367,388 korona 47 fillér. Ezen értékekből 82 millió korona magyar értékekre esik. A „Minerva” általános biztosító részvénytársaság Budapesten, — mely az Assicurazioni Generali leányintézele, egyéb ágatain kívül foglalkozik a kezességi- és óvadéki-, valamint az etulajdonítás-, lopás-, hűtlen kezelés- és sikasztás elleni biztosítással, nemkülönben a versenylovak, telivérek és más értékesebb tenyésztések biztosításával, mely új ágazatokat nevezett társaság vezette be hazánkban.

Hogy kell fűmagkeverékeket vetni.

Nagyon sok gazda van abban a helyzetben, hogy fűmagkeverékeket kell vetnie, holott éppen ezeknek az elvetése körül a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik, s ezért a legtöbb esetben a vetőmunkát helytelenül vitetik keresztül. Nem lesz érdektelen, ha röviden elmondjuk e helyen, hogyan, miként kell fűmagvakat helyesen elvetni.

Hangsúlyozzuk mindenekelőtt, hogy a fűmagvakat is jobb őszi szántásba, mint tavaszi szántásba vetni, mely őszi szántást azután tavasszal csak megfogásolunk és nem szántunk, mert így jobban megőrizük a talaj téli nedvességét. Minden esetre annyiszor kell fogásolni, míg a talaj teljesen pormentessé lesz, s míg apróra el van porhanyitva. Az őszi szántás azért is jobb, mert a fűmagvak megülepített talajra kívánnak.

Helyesebb a magvakat kézzel elvetni, külön a súlyosakat, a minők a herefélék, a komócsin stb. és polyvasakat a könnyű fajajuyakat, mert így lehet azokat egyenletesen a föld színén elszórani. Vetés előtt a talajt le kell hengerezni, azután kell a magvakat a földre szejjel szórni, majd pedig tuskés boronával megjárni — és ismét lehengerezni. Aiután pedig a kikelő magvak levelei igen érzékenyek a fagy és hideg iránt, s még a szélről is gyorsan mennek tönkre, a fagymentes tavasz beálltáig tehát április 15—20-ig fűmagvakat vetni nem szabad.

A fűmagvetés csak jó trágya erőben lévő talajon hozza meg tartós hasznát, s mivel már a magvak érétségéig a társaság a komócsin stb. és polyvasakat a könnyű fajajuyakat, mert így lehet azokat egyenletesen a föld színén elszórani. Vetés előtt a talajt le kell hengerezni, azután kell a magvakat a földre szejjel szórni, majd pedig tuskés boronával megjárni — és ismét lehengerezni. Aiután pedig a kikelő magvak levelei igen érzékenyek a fagy és hideg iránt, s még a szélről is gyorsan mennek tönkre, a fagymentes tavasz beálltáig tehát április 15—20-ig fűmagvakat vetni nem szabad.

nül a vetés után egyenletesen ki kell azt szórni és beboronálni. Rendkívül elő lehet segíteni a fű-fejődését chilisalétrómal, a melyet akkor célszerű alkalmazni, ha akár istálló trágyával, akár műtrágyákkal lett a talaj elátrva, s mikor a magvak kezdenek kelni. Ilyenkor kell tehát 30-60 kg. chilisalétromot kat. holdanként fejtrágyául kiszórni. A chilisalétrómnak fejtrágyául való alkalmazása különben nemcsak új vetések-nél is nagyon ajánlatos, hanem a réteknél és legelőknél is nagyon ajánlatos, de e tekintetben csupán annyit kell megjegyezni, hogy 10 napig a kiszórás után nem szabad az illető területen állatokat legeltetni.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1913. évi marc. hó 6-tól 1913. évi apr. hó 13-ig

Születés.

A SZÜLŐK NEVE	A gyermek neve	A gyermek neve
Juhász László Danis E.	fiú	Károly
Hrabán József Kubin M.	leány	Ilona
Sár ezki Sándor Szabó R.	fiú	Sándor
Kundakker Ferenc László J.	fiú	Miklós
Sarai Kálmán Balázs M.	fiú	halva született
Kalinka Ferenc Kibacska M.	leány	Ilona

Házasság.

Völgyeny és melyasszony neve

Vallása

Zonek Lajos Swoboda Katalin

Dokupil Lajo; Konez Vilma

r. kath.

r. kath. ref.

Hatalozás.

Az elhunyt neve

Kora

A halál oka

ifj. Tóth Samu
Dálnoki Lajos
Mocsi Zoltán
Tolnay József

10 éves
51
23 hó
69 éves

Vörheny
Bárzsing rák
Szemidég új-ép.
Szívizom fájulás

Hivatalos közlemény.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Taub Lipót utóda kézi zálog kölcsön üzletében a lejáratukig ki nem váltott zálogtárgyak f. évi április hó 18-án d. e. 8 óra-or kezdődő nyilvános árverésen a zálogházban (Mártonty utca) eladatulni fognak.

Ezen tárgyak jegyzéke a városháza hirdetményi tábláján s a zálogház kapuján ki van függesztve.

A zálogtárgyak az árverés megkezdéséig visszaválthatók, vagy lejáratuk meghosszabbíthatók.

Léva, 1913. évi április hó 7.

Bódogh Lajos
polgármester.

2372—1913. szám,

Felhívás!

Vonatkorással a m. kir. Földművelésügyi miniszterium 108171—VIII. 1910. számú rendelete, fő hivom az érdekelteket szóló birtokosokat, miszerint a folyó évi őszi idényhez szükséges szénkének mennyiségét legkésőbb május hó 1-ig Léva város bizományi szénkénegraktár kezelőségének annál is inkább jelentésk be, mert ezen szabályszerű időn túl bejelentett szénkének szükséglet csak abban az esetben számíthat ki-elégítésre, ha az előirt időben eszközölt megrendelések már mind kielégítést nyertek és a raktár még szénkéneggel rendelkezik.

Léva, 1913. évi április hó 10-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

Lévai piaciárak.

Bevitelvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 20 kor. 40 fillértől 20 kor. 80 fill. Kétszeres 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. Roza 17 kor. — fill. 18 kor. — fill. Arpa 15 kor. — fill. 16 kor. — fill. Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica 15 kor. 60 fill. 16 kor. — fill. — Lenese 40 kor. — fill. 41 kor. — fill. — Bab 22 kor. — fill. 23 kor. — fill. — Kősés 12 kor. — fill. 13 kor. — fill.

Vetomagvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl arankamentes 175—180 Vörös lóhere, kir aránkás 165—175 Vörös lóhere, nagy aránkás 150—160 Lucerna természetűl arankamentes 130—138 Lucerna, világos szemű aránkás 115—102

Lapunk felelős szerkesztője több hétre Budapestre utazván, távollétében a szerkesztését a felelősséget JAROSS FERENC, lapunk főmunkatársa vállalja.

Vidéki előfizetőinket kérjük, hogy postahivataluknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Nyiltér.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a Kereskedelmi bank Léva.

Modern ház

a Mángorló utcában (17), 4 szoba konyha, fürdő szoba, kamra, pin-cze, üvegezett folyosó melléképületben cselédszoba és mosó konyha parkirozott udvar, gazdasági udvar kis zöldség-kert, kút az udvaron, folyó év május hó 1-től bérbeadó, esetleg eladó. Feltételek TOKODY IMRE vendéglősnél tudhatók meg.

Eladó birtok.

Lévától egy óra járásnyira fekvő 155 kat. hold prima birtok potom áron eladó. Bővebbet GURA ÁGOSTON KASSA. Gazdasági Akadémia címén.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú ház szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos vagy megbízottja Dr. Kersek János ügyvéd Léván.

Kiadó lakás.

Léván, Kálnai u. 2. számú házban 3—4 szobás urilakás, kerttel és mellékhelyiségekkel f. évi május 1-től kiadó. Bővebbet Szauer Izidor és Mór cégnél Léván.

Eladó ingatlanok.

Néh. NYITRAY FERENC örökösei tulajdonát képező összes ingatlanok egyenkint és részletekben is eladók. Bővebb felvilágosítást ad Dr. K MOSKÓ BÉLA ügyvéd, LÉVÁN.

Eladó vendéglő.

Bátban, Kuria nagyvendéglő eladó. Bővebbet Kiszely Mihálynál Bát Hontmegye.

Eladó ház.

Léván Galamb utca 2. számú ház eladó. Ugyanott egy elegánsan butorozott szoba is azonnal kiadó.

380— 1913 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy Tóth Imre végrehajtható Mészáros Gyula végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtás. szenvedő Mészáros Gyulának a lévai kir. járásbíróság területén Zseliz község határában fekvő és a zselizi 92 sztykben A I 1 sor 143 hrsz 48 ö. i. számú ház udvar és kertbeni 1-2 rész illetményére 920 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte még pedig a Vhu 26 § alapján akként, hogy ezen határnapon a fenti ingatlan a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladatni nem fog. Ezen nyilvános bírói árverés 1913 évi április hó 24 napján délelőtt 10 órakor Zseliz község Lázánál lesz megtartva.

Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártólyammal számított és az 1881. évi 3333 számú I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény: átszolgáltatni, mely, kötelezettség alól csak a Vhu. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve. A kikiáltási árnál magasabb ígért esetében bánatpénz a Vhu 25. §-ának megfelelően és az ott jelzett jogkövetkezmények terhe mellett kiegészítendő.

Kelt Léván a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1912. évi január hó 24 napján. Pogány s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Dodek
kir. tkvvezető.

FRITZELAKK! NUMATA
a legjobb padlófesték zománclakkfésiek házi használatra bútorok ajtónak sfb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIDÓS!
Használatban a LEGOLCSÓBB!

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etiketre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: STERN JÓZSEF festékkereskedésében, LÉVÁN.

A Budapesti Asztalos Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és szövetkezet

mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja, Budapest, VIII., József-körut 28. (Bérmocsai-utca sarkán) Budapest, VIII. kerület Üllői-ut 18.,

állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolcz órától este nyolcz óráig.

Beléptidij nincsen.

SZÁMITSA KI AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha **KERN TESTVÉREK** fűszer-, gyarmatáru és vasnagyszereskedésében vásárol be.

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS

CIPŐKRÉM

Minősége kitűnő
puhit, tisztít,
fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

Pigler Ruhákat fest és tisztít **Léva**
Gallérokot vasal Klapka-utca 22.

Ujonnán berendezett

RUHATELEP.

Nagy választék férfi, fiu, gyermek
öltönyök, és férfi felöltőkben, ugy-
szintén női felöltők, leány és fiu
kabátokban

FISCHER NATÁL LÉVA.

Kazinczy-utca 3. szám.

A Japánok gyakorlati érzéke
azonnal felismerte az új
„BERSON” gummisarok
számos előnyeit!

Japán
levélhordó

Ferdére taposás, kisiklás, fáradtság, az ide-
gek rázkódtatása kizárva!
Bersonművek Budapest, VII.

TAVASZI
VÁSÁR.

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagykereskedése

Alapított 1881. **LÉVA.** Telefon 14. szám.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSI

Legjobb fűszer- és csemegeárúk.

Mindennemű vasárúrok és konyha-
felszerelési cikkek.

GAZDASÁGI CIKKEK:

Mezőgazdasági, kerti, méhészeti, tejjgazdasági
szerszámok, épület- és butorvasalások. —
Cement, horgonyozott sodronyfonat kerítés.
Permetezők, rézgálic, raffia, hánccs, vízmentes
ponyvák és gépszijak **gyári raktára.**

Köhögés

rekedség, katarut és elnyálkodás,
görcs és hörghurut ellen ne vásá-
roljon mást, mint a finomított

Kaiser-féle **Mell Caramellet**
a „Három fenyő“-vel

6050 drb. orvosok és megánc-
soktól származó bizonyít-
vány igazolja a biztos
eredményt. Csomagokban 20 és 40
fill. Dobozban 60 fillér. Kapható:
Dezaeri Bolemann és Medveczky
Sándor gyógyszerárában, valamint
Knapp Ignác drogeriájában
L é v á n.

== Kölcsönkönyvtár ==
NYITRAI és TÁRSA R. T.
könyvkereskedésében LÉVÁN.
Előfizetés bármely nap kezdhető.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33. **L É V Á N.** Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült
házamban nagy választékú
állandó gépkiállítás van berendezve.

Hazai gyártmányú gépek:

Világbirú „RAPID“ láncos kutak. „Alfa Separator“ tej és
vajgazdasági gépek. — Legjobb minőségű takarmánykamrák
elkészítése és felállítása jutányos árakban. — Hofherr és
Schrantz-féle gőzcseplő készletek. Ganz-féle motorok minden
nagyságban, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.